

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudcem Petrem Sedlákem ve věci

žalobkyně: **M. H.**, nar. X
bytem X
zastoupená advokátem JUDr. Ivanem Werlem,
sídlem Kšírova 228/84, 619 00 Brno

proti

žalovanému: **Ministerstvo práce a sociálních věcí**
sídlem Na Poříčním právu 1, 128 01 Praha 2

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 18. 9. 2025, č. j. MPSV-2025/187753-916,
sp. zn. SZ/MPSV-2025/135019-916,

takto:

- I. Žaloba **se zamítá**.
- II. Žalobkyně **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalovanému **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalobou podanou ke Krajskému soudu v Brně brojí žalobkyně proti shora označenému rozhodnutí žalovaného, kterým bylo zamítnuto odvolání žalobkyně proti rozhodnutí Úřadu práce České republiky – krajské pobočky Brně (dále též „úřad práce“) ze dne 21. 5.

2025, č. j. 122369/2025/BBA. Tím prvostupňový správní orgán žalobkyni z moci úřední odebral od 1. 5. 2025 příspěvek na péči.

2. Žalovaný v napadeném rozhodnutí na základě posudku Posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí (dále též „PK MPSV“) ze dne 4. 9. 2025, e. č. SZ/2025/1579-BR-12 (dále též „posudek PK MPSV“) dospěl k závěru, že se v případě žalobkyně nejedná o osobu, která se podle § 8 zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů (dále též „zákon o sociálních službách“) považuje za závislou na pomoci jiné fyzické osoby. Žalobkyně z důvodu svého dlouhodobého nepříznivého zdravotního stavu sice vyžaduje každodenní pomoc, dohled nebo péči jiné fyzické osoby, není však neschopna zvládat alespoň tři nebo čtyři základní životní potřeby (nezvládá toliko osobní aktivity a péči o domácnost); tento stav přitom trval k datu 1. 1. 2024 i k datu vydání prvostupňového správního rozhodnutí.

II. Podání účastníků

3. Žalobkyně namítá, že odůvodnění (ve věci již druhého) prvostupňového správního orgánu je opětovně naprosto nedostatečné. S její podrobnou argumentací uplatněnou v průběhu řízení se prvostupňový správní orgán vypořádal pouze jedinou větou, nereagoval přitom na zcela konkrétní tvrzení, která vznesla. Žalobkyně v žalobě ocitovala celé své podání uplatněné již několikrát v průběhu správního řízení (jako vyjádření se k podkladům rozhodnutí a shodně též v obou odvoláních); vyjadřuje se v něm k neuznání nezvládání základních životních potřeb mobility, oblékání a obouvání, stravování a tělesné hygieny. Posudku PK MPSV žalobkyně vytýká, že jeho závěry ignorují její skutečný zdravotní stav, předložené lékařské zprávy a také definice jednotlivých základních životních potřeb. V právních předpisech nemá oporu názor prezentovaný v posudku, že pro uznání nezvládání základních životních potřeb nepostačuje tvrzení, že pacient vyžaduje dopomoc. Posudek považuje žalobkyně za nesprávný, neurčitý a nepřezkoumatelný, ignorující fakta i lékařské zprávy, z nichž vyplývá nezvládání jednotlivých základních životních potřeb. Žalovanému žalobkyně vytýká, že ignoroval nepřezkoumatelnost prvostupňového správního rozhodnutí, což činí i jeho rozhodnutí nepřezkoumatelným. Z odůvodnění napadeného rozhodnutí navíc nelze zjistit, jak žalovaný hodnotil posudek PK MPSV. Záznam ze sociálního šetření neobsahuje relevantní informace týkající se schopnosti jejího samostatného života v přirozeném prostředí. Nebyly ani správně zhodnoceny provedené důkazy a nedostatečně byl zjištěn skutkový stav. Žalobkyně proto navrhla vyžádání doplňujícího posudku PK MPSV, případně provedení důkazu znaleckým posudkem.
4. Žalovaný ve svém vyjádření navrhuje zamítnutí žaloby. Konstatuje, že při posouzení zdravotního stavu žalobkyně vycházel z posudku PK MPSV, protože v otázce hodnocení zvládání základních životních potřeb na něj odkazuje. Žalovaný má za to, že napadené rozhodnutí netrpí žádnými vadami a bylo vydáno na základě řádně zjištěného zdravotního stavu žalobkyně.
5. V replice k vyjádření žalovaného žalobkyně uvedla, že i nadále setrvává na svých argumentech uplatněných v žalobě.

III. Posouzení věci krajským soudem

6. Žaloba byla podána včas, osobou k tomu oprávněnou (§ 65 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů, dále též „s. ř. s.“) a je přípustná. Za splnění podmínek § 51 s. ř. s. rozhodl soud bez jednání.
7. Soud přezkoumal napadené rozhodnutí jakož i řízení, které předcházelo jeho vydání, a to v rozsahu žalobních bodů, jež žalobkyně uplatnila v žalobě (§ 75 odst. 2 s. ř. s.); současně ověřil, zda rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti.
8. Po posouzení věci soud dospěl k závěru, že žaloba není důvodná.

III.1 Nepřezkoumatelnost

9. Soud se nejprve zabýval vznesenou námitkou nepřezkoumatelnosti. Žalobkyně namítá, že napadené rozhodnutí je nepřezkoumatelné z toho důvodu, že žalovaný aproboval nepřezkoumatelné rozhodnutí prvostupňového správního orgánu, přestože předcházející (v pořadí první) prvostupňové správní rozhodnutí totožného obsahu bylo zrušeno pro nepřezkoumatelnost.
10. Ze správního spisu vyplývá, že prvostupňový správní orgán o odejmutí příspěvku na péči žalobkyně poprvé rozhodl dne 20. 12. 2024 rozhodnutím č. j. 336589/2024/BBA. To bylo žalovaným zrušeno rozhodnutím ze dne 27. 2. 2025, č. j. MPSV-2025/54498-921, a to z důvodu nepřezkoumatelnosti, neboť nebyly vypořádány námitky zmocněnce žalobkyně uplatněné v průběhu správního řízení. Následně prvostupňový správní orgán ve věci opětovně rozhodl dne 21. 5. 2025 rozhodnutím č. j. 122369/2025/BBA. Není pravdou, jak tvrdí žalobkyně, že toto rozhodnutí je zcela totožného obsahu jako v pořadí první rozhodnutí. Prvostupňový správní orgán v něm na poměrně obecně formulované vyjádření žalobkyně ze dne 13. 12. 2024 (vyjadřující se sice k jednotlivým neuznaným základním životním potřebám, ovšem v zásadě bez jakýchkoli konkrétních věcných polemik) reagoval taktéž obecným způsobem. Nově prvostupňový správní orgán ve druhém rozhodnutí zdůraznil, že nepochybně to, že z medicínského hlediska se u žalobkyně jedná o dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav, který ji limituje; z posudkového hlediska ovšem nebylo prokázáno, že by její funkční omezení vyplývající ze zjištěného zdravotního stavu dosahovalo stupně těžké nebo úplné poruchy, která by žalobkyni bránila zvládat v přijatelném standardu neuznané základní životní potřeby bez nutnosti každodenní pomoci jiné fyzické osoby, a to s využitím dostupných facilitátorů.
11. I když se ze strany prvostupňového správního orgánu bezpochyby nejednalo o vypořádání dostatečné, souhrnně reagovalo na společnou podstatu všech žalobkyní vznesených výhrad. Ta totiž ve svém vyjádření pouze na základě svého subjektivního přesvědčení (tedy bez odkazů na jakékoli konkrétní lékařské zprávy, vyšetření či jiné důkazy) tvrdila, že závěry Institutu pro posuzování zdravotního stavu (dále též „IPZS“) nejsou správné. Za takové situace lze argumentaci prvostupňového správního orgánu, že nebylo prokázáno žádné funkční omezení žalobkyně dosahující stupně těžké nebo úplné poruchy, považovat alespoň za základní úvahu o tom, proč nejsou žalobkyní uplatněné námitky důvodné.
12. Z judikatury Nejvyššího správního soudu (dále též „NSS“) vyplývá, že i když odůvodnění prvostupňového správního rozhodnutí vykazuje podstatné vady, je možné, aby je odvolací

správní orgán v odvolacím řízení zhojil. Tak je tomu tehdy, pokud rozhodnutí správního orgánu prvního stupně obsahuje alespoň základní úvahu o tom, z jakého důvodu bylo o věci rozhodnuto daným způsobem, kterou mohl účastník řízení v odvolání napadat a kterou mohl odvolací správní orgán revidovat (případně rozšířit). Limitem takového postupu současně je, aby žalovaný v odvolacím rozhodnutí neuložil účastníku řízení žádnou novou povinnost či věc nehodnotil zcela odlišně od prvostupňového správního orgánu, a nezaložil tak svoje rozhodnutí na překvapivém novém právním posouzení (srov. rozsudky NSS ze dne 11. 3. 2021, č. j. 6 Ads 233/2019-31, č. 4190/2021 Sb. NSS, či ze dne 10. 12. 2018, č. j. 6 As 286/2018-34).

13. Krajský soud dává žalobkyni za pravdu v tom, že ani v pořadí druhé prvostupňové správní rozhodnutí v této věci nevypořádává jí v průběhu řízení uplatnění námitky dostatečným způsobem. Obsahuje ovšem alespoň uvedení konkrétního důvodu, proč jí byl odebrán příspěvek na péči (žalobkyně je neschopna zvládat pouze dvě základní životní potřeby); součástí odůvodnění prvostupňového správního rozhodnutí je též základní úvaha o tom, proč nejsou žalobkyní uplatněné námitky důvodné. Krajský soud proto dospěl k závěru, že napadené rozhodnutí není nepřezkoumatelné jenom z toho důvodu, že žalovaný nepřistoupil ke „kontumačnímu“ (v pořadí již druhému) zrušení prvostupňového správního rozhodnutí pro nepřezkoumatelnost, nýbrž vady tohoto rozhodnutí spočívající v nedostatečném vypořádání jednotlivých námitek žalobkyně sám odstranil. Takový postup dle soudu odpovídá zásadě jednotnosti celého správního řízení a je veden snahou o procesní ekonomii a další neproduktování správního řízení. Soud považuje za nadbytečné (a nerozumné), aby musel žalovaný prvostupňové správní rozhodnutí rušit, pakliže mohl sám doplnit chybějící vypořádání námitek žalobkyně, a to na základě obsahu správního spisu (mimo jiné posudku PK MPSV vypracovaného v průběhu odvolacího řízení, s nímž byla žalobkyně seznámena a mohla se k němu vyjádřit).
14. Soud proto nepřisvědčil žalobkyni uplatněné námitce nepřezkoumatelnosti. Sám krajský soud přitom neshledal takové vady rozhodnutí žalovaného, které by bránily jeho věcnému přezkumu.

III.2 Formulace žalobních námitek

15. S ohledem na způsob formulace žalobních námitek považuje soud dále za vhodné předeslat, že rozsah věcného přezkumu napadeného rozhodnutí ve správním soudnictví je ovlivněn kvalitou uplatněných žalobních bodů. Míra precizace žalobní argumentace do značné míry určuje i to, jaké právní ochrany se žalobci u soudu dostane. Čím je žalobní bod obecnější, tím obecněji k němu může správní soud přistoupit a posuzovat jej. Není na místě, aby soud za žalobce spekulativně domýšlel další argumenty či vybíral z reality skutečnosti, které žalobu podporují. Takovým postupem by přestal být nestranným rozhodčím sporu, ale přebíral by funkci žalobcova advokáta (srov. rozsudek rozšířeného senátu NSS ze dne 24. 8. 2010, č. j. 4 As 3/2008-78). Kvalita a preciznost ve formulaci žalobních bodů a jejich odůvodnění tudíž v podstatě předurčuje obsah rozhodnutí soudu (srov. rozsudky NSS ze dne 23. 6. 2005, č. j. 7 Afs 104/2004-54, či ze dne 14. 7. 2011, č. j. 1 As 67/2011-108). Jelikož žalobce formuloval své žalobní námitky v této věci značně obecně a neurčitě, odpovídajícím způsobem přistoupí soud také k jejich vypořádání.
16. Žalobkyně v žalobě doslovně cituje své vyjádření k posudku IPZS o zdravotním stavu ze dne 13. 12. 2024. Tentýž text přitom učinila také obsahem svého odvolání proti prvnímu i

druhému prvostupňovému správnému rozhodnutí a dále též vyjádření k podkladům v rámci odvolacího řízení. V žalobě tedy žalobkyně nijak věcně nereaguje na argumenty uvedené v napadeném rozhodnutí (a fakticky ani na obsah posudku PK MPSV vyhotoveného v průběhu odvolacího řízení); toliko znova opakuje výhrady, které měla dříve vůči prvostupňovému správnímu rozhodnutí. Žalobkyně neustále předkládá znovu a znovu jeden a tentýž text v různých fázích správního (a nyní soudního) řízení, aniž jej ovšem jakkoli modifikuje v závislosti na pozdějším posudku jejího zdravotního stavu a argumentaci správního orgánu.

17. Námitky žalobkyně směřující konkrétně proti napadenému rozhodnutí jsou velmi neurčité. Posudku PK MPSV vytýká, že zcela ignoruje její skutečný zdravotní stav; tím však zjevně míní toliko své subjektivní přesvědčení o něm, neboť se omezuje výhradně na prosté tvrzení, jaké činnosti nezvládá. Dále žalobkyně tvrdí, že posudek PK MPSV nezohlednil jí předložené lékařské zprávy; nespecifikuje ovšem, jakou konkrétní zdravotnickou dokumentaci (její část) měla posudková komise ignorovat. Konečně žalobkyně považuje posudek za nesprávný a neurčitý, nereflekující základní fakta; součástí formulace jejich výhrad však již není tvrzení o tom, z jakých konkrétních věcných důvodů je dle ní posudek nesprávný či jaká fakta měla zůstat nezohledněna.
18. Obdobně žalobkyně pouze zcela obecně namítá, že záznam ze sociálního šetření neobsahuje všechny relevantní informace. Neuvádí však již, ve vztahu k hodnocení jaké základní životní potřeby jsou zjištění sociálního pracovníka dle ní nedostatečná, či informace o (ne)zvládnutí jaké každodenní činnosti v přirozeném prostředí v něm chybějí. Nadto krajský soud zdůrazňuje, že žalobkyně své výhrady vůči sociálnímu šetření nevznesla v rámci vyjádření se k podkladům prvostupňového či odvolacího správního rozhodnutí, ani v prvním či druhém odvolání; správní orgány tudíž nemohly na její výtky brojící proti sociálnímu šetření jakkoli reagovat, neboť v průběhu správního řízení nebyly vůbec vzneseny.
19. Taktéž námitka nesprávného hodnocení provedených důkazů a nedostatečně zjištěného skutkového stavu je naprosto obecná, neboť není nijak konkretizována na individuální poměry nyní projednávané věci.
20. Krajský soud shrnuje, že jediná (relativně) konkrétní argumentace brojící proti závěrům správních orgánů je obsažena právě v citaci textu původního vyjádření žalobkyně k podkladům prvostupňového správního rozhodnutí. Právě optikou těchto výtek přistoupil soud k přezkumu napadeného rozhodnutí.

III.3 Obecně k poskytování příspěvku na péči

21. Pokud jde o poskytování příspěvku na péči, úpravu obsahuje zákon o sociálních službách a na něj navazující vyhláška č. 505/2006 Sb. (dále též „vyhláška“). Podle § 7 odst. 2 zákona o sociálních službách platí, že nárok na příspěvek na péči má osoba uvedená v § 4 odst. 1 zákona o sociálních službách, která „z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu potřebuje pomoc jiné fyzické osoby při zvládnutí základních životních potřeb v rozsahu stanoveném stupněm závislosti podle § 8.“
22. Za neschopnost zvládnutí základní životní potřeby se považuje stav, kdy porucha funkčních schopností dosahuje úrovně úplné poruchy nebo poruchy těžké, kdy i přes využívání zachovaných potenciálů a kompetencí fyzické osoby a využívání běžně dostupných pomůcek, prostředků, předmětů denní potřeby nebo vybavení domácnosti, veřejných

prostor nebo s využitím zdravotnického prostředku nelze zvládnout životní potřebu v přijatelném standardu. Za neschopnost zvládnání základní životní potřeby se považuje rovněž stav, kdy režim nařízený odborným lékařem poskytujícím specializované zdravotnické služby neumožňuje provádění základní životní potřeby v přijatelném standardu. Přijatelným standardem se rozumí zvládnání základní životní potřeby v kvalitě a způsobem, který je běžný a obvyklý, a který umožňuje, aby tato potřeba byla zvládnuta bez každodenní pomoci jiné osoby (§ 1 odst. 4 zákona o sociálních službách).

23. Zákon rozlišuje čtyři stupně závislosti. Osoba starší 18 let věku se považuje za závislou na pomoci jiné fyzické osoby v (a) stupni I (lehká závislost), jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu není schopna zvládat tři nebo čtyři základní životní potřeby; (b) stupni II (středně těžká závislost), jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu není schopna zvládat pět nebo šest základních životních potřeb; (c) stupni III (těžká závislost), jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu není schopna zvládat sedm nebo osm základních životních potřeb; (d) stupni IV (úplná závislost), jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu není schopna zvládat devět nebo deset základních životních potřeb, a vyžaduje každodenní pomoc, dohled nebo péči jiné fyzické osoby (§ 8 odst. 2 zákona o sociálních službách).
24. Jednotlivé stupně závislosti se určují podle toho, kolik tzv. základních životních potřeb člověk nezvládne bez pomoci. Těchto potřeb je celkem deset: mobilita, orientace, komunikace, stravování, oblékání a obouvání, tělesná hygiena, výkon fyziologické potřeby, péče o zdraví, osobní aktivity a péče o domácnost (§ 9 odst. 1 zákona o sociálních službách). Příloha č. 1 k vyhlášce ke každé základní životní potřebě stanoví několik aktivit, které by měl zdravý člověk všechny zvládat.
25. Z § 2a vyhlášky vyplývá, že pokud osoba není schopna z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu zvládat alespoň jednu z aktivit, které pro schopnost zvládat základní životní potřebu vymezuje příloha č. 1 k vyhlášce, pak není schopna základní životní potřebu zvládat celkově.
26. Na základě § 25 odst. 3 zákona o sociálních službách se při posuzování stupně závislosti vychází ze zdravotního stavu osoby doloženého nálezem vydaným poskytovatelem zdravotních služeb, z výsledku sociálního šetření a zjištění potřeb osoby, popřípadě z výsledků funkčních vyšetření a z výsledku vlastního vyšetření posuzujícího lékaře.
27. Posuzování závislosti na pomoci jiné fyzické osoby provádí posudkový lékař IPZS. Posudek je pak pro správní orgány stěžejním důkazem. Musí být jednoznačný, určitý, úplný a přesvědčivý. Tyto náležitosti splňuje, pokud se v něm posudková komise vypořádá se všemi rozhodnými skutečnostmi, přihlédne k potížím udávaným účastníkem řízení, výsledkům sociálního šetření a lékařským zprávám.
28. Své závěry musí posudková komise náležitě podložit a odůvodnit. Je nezbytné, aby posudek obsahoval vysvětlení, jakým způsobem posudková komise hodnotila veškeré posudkové podklady, které z nich považovala za relevantní, případně z jakého důvodu se od závěrů uvedených v některých z nich odchýlila. Posuzovaný zdravotní stav musí poté popsat dostatečně jasně a přesně, aby nevyvstávaly žádné další pochybnosti (srov. např. rozsudek NSS ze dne 5. 3. 2015, č. j. 6 Ads 299/2014-25, či ze dne 30. 1. 2019, č. j. 6 Ads 34/2018-17).

29. Nejvyšší správní soud ve vztahu k nakládání s posudkem v řízení dovodil, že se jedná sice o tzv. povinný důkaz, nicméně nikoliv o závazné stanovisko či závazný podklad rozhodnutí. Posudek podléhá hodnocení správního orgánu, jeho správnost není nikterak presumována. Ačkoliv odborné lékařské závěry posudku nepodléhají hodnocení správních orgánů, neboť k tomu nemají správní orgány odborné lékařské znalosti, nezabývá je to povinností hodnotit provedené důkazy ve správním řízení, a tudíž i správnost posudku z hlediska jeho úplnosti a přesvědčivosti. (viz např. rozsudky NSS ze dne 18. 3. 2010, č. j. 6 Ads 143/2009-50, a ze dne 22. 10. 2009, č. j. 3 Ads 48/2009-104).
30. Nejvyšší správní soud také uvedl, že schopnost osoby zvládat základní životní potřeby pro účely stanovení stupně závislosti se hodnotí v přirozeném sociálním prostředí a s ohledem na věk fyzické osoby (§ 1 odst. 2 vyhlášky č. 505/2006 Sb.). To znamená, že při posouzení je kladen důraz na faktickou (skutečnou) schopnost osoby základní aktivity samostatně provádět, nikoliv primárně na určenou diagnózu (srov. rozsudek NSS ze dne 28. 7. 2021, č. j. 6 Ads 257/2019-26). Výsledky sociálního šetření proto nelze při posouzení zvládání základních životních potřeb ignorovat; posudková komise, resp. žalovaný, mají povinnost se náležitě vypořádat se skutečnostmi zjištěnými při sociálním šetření. Je tomu tak zejména v situaci, kdy zjištění sociálního šetření podporují tvrzení žadatele, se kterými se posudková komise, resp. žalovaný, neztotožňují (srov. rozsudek NSS ze dne 9. 1. 2025, č. j. 9 Ads 209/2024-69).

III.4 Posouzení konkrétních základních životních potřeb

31. Předmětem sporu mezi žalobkyní a žalovaným je hodnocení zvládání základních životních potřeb mobilita, oblékání a obouvání, stravování a tělesná hygiena.

Mobilita

32. Podle přílohy č. 1 k vyhlášce č. 505/2006 Sb. se za schopnost zvládat tuto základní životní potřebu považuje stav, kdy osoba je schopna (1) vstávání a usedání; (2), stojí; (3) zaujímat a měnit polohy; (4) pohybovat se chůzí krok za krokem, popřípadě i s přerušováním zastávkami, v bytě a běžném terénu v dosahu alespoň 200 m, a to i po nerovném povrchu; (5) otevírat a zavírat dveře; (6) chůzí po schodech v rozsahu jednoho patra směrem nahoru i dolů; (7) nastupovat a vystupovat z dopravních prostředků včetně bariérových, a používat je.
33. Žalobkyně v žalobě (resp. jí opakovaně předkládaném vyjádření) uvádí, že skutečnost je taková, že chůzí po schodech sama nezvládne; poukazuje na zápis ze sociálního šetření, dle něž při chůzí po schodech potřebuje přidržovat, protože se jí točí hlava a v minulosti prodělala pády. Dále žalobkyně uvádí (jako prosté konstatování), že nastupování a vystupování z dopravních prostředků zvládá jen obtížně a nezvládá pohyb chůzí v běžném terénu v dosahu alespoň 200 m.
34. Dle záznamu ze sociálního šetření žalobkyně vstane a usedne. Sama žalobkyně uvádí, že je slabá, daleko nedojde, nezvládne se zapřít, rychle se unaví a zadýchá, protože jí musí pomáhat pečující osoba. Do jejího bytu vedou schody, při chůzí po schodech potřebuje pomoc pečujícího, který ji přidržuje. Žalobkyni se točí hlava, v minulosti prodělala pády. MHD nezvládá, je dopravována autem. Má problémy s jemnou motorikou, má mravenčení v rukách. Nezvládá nosit věci. Hybnost pravé ruky je omezená, nezvládne ji zvednout nad hlavu.

35. Z posudku PK MPSV vyplývá, že u žalobkyně nebylo prokázáno těžké omezení hybnosti dolních končetin ani těžké parézy, které by byly objektivním podkladem k nezvládnutí chůze po rovině a po schodech s využitím facilitátorů a odpočinku. Dolní končetiny žalobkyně plní svoji opěrnou i pohybovou funkci bez zásadního omezení. Nestabilita žalobkyně má být kompenzována opěrnými pomůckami (facilitátory). PK MPSV zdůraznila, že pro účely zákona o sociálních službách se funkční dopady zdravotního postižení na schopnost zvládat základní životní potřeby hodnotí s využitím facilitujících prostředků, které vyrovnávají znevýhodnění a pomáhají nebo umožňují samostatnost; jedná se například o využívání hole, berle, chodítka, madla, odstranění prahu, chůzi s přidržováním se zábradlí nebo vstávání s oporou o nábytek.
36. Z protokolu o jednání PK MPSV ze dne 4. 9. 2025 vyplývá, že žalobkyně přišla na jednání komise bez jakýchkoli opěrných pomůcek. V průběhu jednání proběhlo její neurologické vyšetření odborným lékařem s nálezem, že její chůze je samostatná.
37. Žalovaný v napadeném rozhodnutí doplnil, že na základě vyšetření žalobkyně při jednání PK MPSV bylo zjištěno, že její chůze je samostatná. Aby se jednalo o nezvládnutí schopnosti mobility, musela by u dolních končetin absentovat motorická a senzorická funkce; taková osoba bývá pro své postižení zpravidla odkázána na použití invalidního vozíku. Žalovaný konstatoval, že za potřebu pomoci nebo dohledu druhou osobu nelze při hodnocení mobility považovat doprovod při vycházce z důvodu zvýšení pacientovi bezpečnosti pro běžné riziko pádu.
38. Krajský soud shrnuje tvrzení žalobkyně tak, že ta bez pomoci druhé osoby nezvládá chůzi po schodech ani pohyb chůzí v běžném terénu v dosahu alespoň 200 m. Dle ní nezbytná dopomoc druhé osoby spočívá v jejím přidržování z důvodů slabosti, únavy a točení hlavy. Z tvrzení samotné žalobkyně tedy vyplývá, že je pohybu chůzí schopna, ovšem sama si „není jistá“ a potřebuje doprovod jiné osoby poskytující jí oporu. Krajský soud zdůrazňuje, že žalobkyně nijak nereaguje na argumentaci žalovaného (resp. PK MPSV), že popisované komplikace (slabost, točení hlavy) může žalobkyně minimalizovat díky využívání facilitátorů. Ta neuvádí a ani ze zprávy o sociálním šetření nevyplývá, že by měla u schodů v domě zabudované zábradlí či alespoň madlo, o něž by se mohla přidržovat nebo zapřít v případě náhle nastanuvší slabosti. Stejně tak z ničeho nevyplývá, že by žalobkyně nyní při chůzi využívala nástroje jako hůl, berli či chodítka za účelem zvýšení své stability (ostatně na vyšetření při jednání PK MPSV se dostavila bez takových prostředků). Žalobkyně nijak nevysvětluje, proč by nemohla zmíněné facilitátory používat (resp. proč tak nečiní v současné době), případně proč by užívání těchto prostředků nevedlo ke zvládnutí životní potřeby mobility v přijatelném standardu.
39. S ohledem na absentující reakci žalobkyně na argumentaci žalovaného (poukazující na nezbytnost hodnocení situace s užitím facilitátorů – zde opěrných pomůcek) považuje soud odůvodnění závěru o zvládání této základní životní potřeby v napadeném rozhodnutí za dostatečné.

Oblékání a obouvání

40. Podle přílohy č. 1 k vyhlášce č. 505/2006 Sb. se za schopnost zvládat tuto základní životní potřebu považuje stav, kdy osoba je schopna (1) vybrat si oblečení a obutí přiměřené

okolnostem; (2) rozeznat rub a líc oblečení a správně je vrstvit; (3) oblékat se a obouvat se; (4) svlékat se a zouvat se; (5) manipulovat s oblečením v souvislosti s denním režimem.

41. Žalobkyně v žalobě uvádí toliko své tvrzení, že oblékání a obouvání zvládá pouze s pomocí; odkazuje přitom na sociální šetření.
42. Dle záznamu ze sociálního šetření si žalobkyně zvládá vybrat oblečení přiměřené okolnostem a počasí. Nosí jen jednoduché oblečení, které se natáhne. Obléká se s dopomocí kvůli špatné hybnosti pravé ruky. Obouvá se s pomocí lžice. Pokud by se musela k botám ohnout, tak si je neobuje.
43. Z posudku PK MPSV vyplývá, že u žalobkyně nebyly prokázány těžké parézy končetin ani těžké postižení hybnosti kloubů, stejně tak absentuje ztuhnutí celé páteře, které by jí bránilo životní potřebu oblékání a obouvání zvládnout s využitím facilitátorů, alternativních způsobů oblékání, a to při zvolení vhodného oděvu a obuvi. Motorická ani úchopová funkce končetin žalobkyně není zásadně narušena. Je plně orientována časem, tudíž je schopna výběr oblečení přizpůsobit aktuálnímu ročnímu období. Neexistuje žádná porucha, která by jí bránila se oblékat a obouvat. PK MPSV zdůraznila, že pro účely zákona o sociálních službách se funkční dopady zdravotního postižení na schopnost zvládat základní životní potřeby hodnotí s využitím facilitujících prostředků, které vyrovnávají znevýhodnění a pomáhají nebo umožňují samostatnost; jedná se například o zdravotně vyhovující oblečení a obuv, lžici na obouvání, protézy apod.
44. Žalovaný v napadeném rozhodnutí doplnil, že k neschopnosti zvládat životní potřebu oblékání a obouvání může dojít např. při anatomické nebo funkční ztrátě podstatných částí obou horních či dolních končetin nebo funkčním postižení páteře s celkovým ztuhnutím a omezením exkurzí hrudníku. Tyto poruchy však žalobkyně nemá.
45. Žalobkyně tvrdí obecně pouze to, že sama nezvládá oblékání ani obouvání. Ze sociálního šetření ovšem vyplývá, že se běžně obouvá s pomocí lžice a v takovém případě tuto činnost zvládá. Problémy má pouze tehdy, pokud by se musela k botám předechnout; po žalobkyni ovšem lze spravedlivě požadovat, aby nosila takovou obuv, kterou lze obout bez předklonu (např. u ní není nezbytné zavazovat tkaničky). Pokud jde o oblékání, v záznamu o sociálním šetření se sice konstatuje, že žalobkyně má kvůli špatné hybnosti pravé ruky s oblékáním obtíže; současně se však uvádí, že nosí takové volné oblečení, které se dokáže natáhnout. Právě vhodně zvolený oděv, který je možné obléct i jen za pomoci jedné bezproblémově fungující horní končetiny (o jakýchkoli komplikacích s levou rukou se žalobkyně nezmiňuje) je oním facilitátorem, na nějž poukazuje žalovaný. Žalobkyně nevysvětluje, proč za situace, kdy její jedinou překážkou ve zvládání oblékání je špatná hybnost pravé ruky, nemůže tuto činnost uspokojivě vykonávat s oblečením, které lze snadno obléct (např. má široké rukávy, je volné, z měkkého a pružného materiálu apod.).
46. S ohledem na absenci jakékoli reakce žalobkyně na argumentaci žalovaného (poukazující na nezbytnost hodnocení situace s užitím facilitátorů – zde vhodného oblečení a obuvací lžice) považuje soud odůvodnění závěru o zvládání také této základní životní potřeby v napadeném rozhodnutí za dostatečné.

Stravování

47. Podle přílohy č. 1 k vyhlášce č. 505/2006 Sb. se za schopnost zvládat tuto základní životní potřebu považuje stav, kdy osoba je schopna (1) vybrat si ke konzumaci hotový nápoj a

potravinu; (2) nalít nápoj; (3) rozdělit stravu na menší kousky a naservírovat ji; (4) najíst se a napít; (5) dodržovat stanovený dietní režim; (6) konzumovat stravu v obvyklém denním režimu; (7) přemístit nápoj a stravu na místo konzumace.

48. Žalobkyně v žalobě uvádí, že snídani a večeři si bez pomoci pečující osoby není schopna sama připravit, již uvařené obědy jsou dodávány externím dodavatelem.
49. Dle záznamu ze sociálního šetření si žalobkyně jednoduchou snídani a večeři připraví sama. Obědy jí vaří pečující. Jídlo si žalobkyně sama nakrájí, jí příborem. Nápoj si zvládne nalít a napít se. Dietní režim zvládá dodržovat.
50. Krajský soud konstatuje, že je z hlediska hodnocení zvládání základní životní potřeby stravování nepodstatné, zda si žalobkyně zvládá připravit snídani a večeři (sociální šetření poskytuje kladnou odpověď, žalobkyně toto nyní popírá). Schopnost uvařit si jednoduché teplé jídlo a nápoj je totiž součástí základní životní potřeby péče o domácnost, jejíž nezvládání bylo žalobkyni uznáno. Z hlediska základní životní potřeby stravování je rozhodující, zda si žalobkyně již připravené jídlo zvládne (jednoduše řečeno) sama nakrájet a ve správný čas jej sníst. Ze sociálního šetření vyplývá, že žalobkyně toto zvládá; ona sama to ostatně ani nepopírá.
51. Námitka žalobkyně brojící proti neuznání nezvládání potřeby stravování, tak jako byla v žalobě formulována, proto bez dalšího nemůže být důvodná.

Tělesná hygiena

52. Podle přílohy č. 1 k vyhlášce č. 505/2006 Sb. se za schopnost zvládat tuto základní životní potřebu považuje stav, kdy osoba je schopna (1) použít hygienické zařízení; (2) dodržovat tělesnou hygienu, mýt si a osušovat si jednotlivé části těla; (3) provádět celkovou hygienu; (4) česat se, provádět ústní hygienu, holit se.
53. Žalobkyně v žalobě uvádí pouze tvrzení, že bez pomoci pečující osob si nezvládne sednout ve vaně, a to ani při použití facilitátorů.
54. Dle záznamu ze sociálního šetření má žalobkyně v bytě vanu bez sedátka. Do vany si nemůže sednout, jelikož se kvůli své slabosti nezapře, aby pak vstala. Ve vaně stojí s oporou. Zvládne se omýt, osušit a provést ústní hygienu. Nezvládá péči o nehty, tu zajišťuje pečující osoba.
55. Z posudku PK MPSV vyplývá, že žalobkyně má přiměřené duševní, smyslové i fyzické schopnosti vykonávat hygienu. Těžké poruchy funkce nosného a pohybového aparátu u ní nebyly prokázány. Místo provádění celkové hygieny ani technický způsob její realizace (zda se tak stane u umyvadla žínkou ve stoje či vsedě, ve sprše nebo ve vaně) není posudkově rozhodný. Schopnost provést hygienu se hodnotí i s využitím facilitátorů, jimiž mohou být opěrné pomůcky, madla, sedáky ve vaně, protiskluzové podložky apod. Z doložené zdravotní dokumentace vyplývá, že horní končetiny žalobkyně jsou hybné (s omezením pravého ramene), takže dovolují zvládat provádění umývání a osušování těla, čištění zubů, holení a česání. Dolní končetiny plní svoji hybnou a opěrnou funkci, žalobkyně je proto schopna přesunu na sedák nebo stoličku ve sprše a v této poloze vykonat hygienu.
56. Žalovaný v napadeném rozhodnutí doplnil, že k neschopnosti zvládat tělesnou hygienu může dojít při anatomickém nebo funkčním omezení obou horních či dolních končetin, úplné nevidomosti či těžkém psychickém postižení narušujícím stereotypy v oblasti hygieny. K tomu v případě žalobkyně nedošlo.

57. Žalobkyně tvrdí, že si ani s použitím facilitátorů nezvládne sednout ve vaně. Krajský soud předně poukazuje na to, že dle záznamu o sociálním šetření žalobkyně ani žádný facilitátor při provádění hygieny nevyužívá (v bytě se nachází vana bez sedátka, není zmíněno ani žádné madlo umožňující oporu při vstávání). Nadto není z argumentace žalobkyně zřejmé, zda (a případně proč) jí pouhá skutečnost, že si nemůže ve vaně sednout, brání ve výkonu očisty. V záznamu ze sociálního šetření se výslovně uvádí, že žalobkyně se zvládne omýt a osušit. Dle krajského soudu není pro zvládání této základní životní potřeby nezbytné, aby se žalobkyně myla nutně ve vaně a v poloze vsedě. Sprchování ve stoje (byť ve vaně) žalobkyně dle sociálního šetření zjevně zvládá. Případné praktické komplikace spojené s vlezem do vany či delším stáním v ní lze řešit facilitátory či přestavbou koupelny.
58. S ohledem na absenci jakékoli reakce žalobkyně na argumentaci žalovaného (poukazující na možnost provádět hygienu vstoje ve vaně či u umývadla, případně využití facilitátorů jako madlo nebo sedák) považuje soud odůvodnění závěru o zvládání také této základní životní potřeby v napadeném rozhodnutí za dostatečné.

III.5 Neprovedené důkazy

59. Žalobkyně v závěru své žaloby navrhuje, aby si krajský soud vyžádal doplňující posudek PK MPSV, případně aby si nechal provést znalecký posudek, jelikož dosavadní posouzení jejího zdravotního stavu nebylo učiněno řádně. Krajský soud již shora vysvětlil, proč odůvodnění napadeného rozhodnutí vycházející z posudku PK MPSV považuje v nyní řešené věci za dostatečné, a to zejména s ohledem na velmi obecně a neurčitě formulované žalobní námítky. Žalobkyně nikdy (ve správním ani soudním řízení) neuvedla, jaké konkrétní lékařské zprávy dle ní nebyly v posudku PK MPSV zohledněny buďto vůbec, nebo nebyly posouzeny správně či odborně korektně. Za takové situace je zadávání doplňujícího či znaleckého posudku dle soudu zcela nadbytečné, protože z argumentace žalobkyně se nepodává, jaké konkrétní skutečnosti (diagnózy, lékařské nálezy apod.) by měly být opětovně posouzeny.
60. Žalobkyně navrhla též svůj účastnický výslech. Již ve svém vyjádření k posouzení jejího zdravotního stavu (několikrát opakovaném v nejrůznějších podáních) ovšem formulovala svůj názor na věc, vlastní vnímání jejího zdravotního stavu a zvládání jednotlivých životních potřeb. Soud proto nepovažoval za účelné přistoupit k výslechu žalobkyně, neboť prosté repetitivní opakování téhož by z podstaty věci nemohlo přinést nic nového.

IV. Závěr a náklady řízení

61. Soud s ohledem na shora uvedené shledal námítky žalobkyně neopodstatněné. Jelikož v řízení nevyšly najevo žádné vady, k nimž musí soud přihlížet z úřední povinnosti, zamítl žalobu jako nedůvodnou podle § 78 odst. 7 s. ř. s.
62. O náhradě nákladů řízení bylo rozhodnuto podle § 60 odst. 1 s. ř. s., podle něhož nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Žalobkyně ve věci úspěch neměla, a proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému správnímu orgánu, kterému by jinak jakožto úspěšnému účastníkovi řízení právo na náhradu nákladů řízení náleželo, nevznikly náklady řízení nad rámec jeho běžné administrativní činnosti.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Brno 30. března 2026

Petr Sedlák v. r.
samosoudce